

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

6 februari 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, MEDIA EN SPORT

Interpellatie van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de geldigheid van de verkiezing van de Vlaamse Jeugdraad

Vraag om uitleg van mevrouw Niki De Gryze tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de opera te Gent

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken en tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de problematiek van de kampeerterreinen en kamphuizen voor jeugdbewegingen

Vraag om uitleg van mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het uittekenen van beleidslijnen voor de volkscultuursector naar aanleiding van het project Alpha door het Vlaams Centrum voor de Volkscultuur

Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de 'gelukkig allemaal anders'-campagne om jongeren tot meer tolerantie te bewegen

Commissie voor Cultuur, Media en Sport

Donderdag 6 februari 2003

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Bart De Smet

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.01 uur.*

Interpellatie van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de geldigheid van de verkiezing van de Vlaamse Jeugdraad

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Van den Eynde tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de geldigheid van de verkiezing van de Vlaamse Jeugdraad.

Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de algemene vergadering van de Vlaamse Jeugdraad – het adviesorgaan inzake het Vlaamse jeugdbeleid – telt 24 leden. Deze vergadering wordt samengesteld uit 12 personen – 10 onafhankelijke en 2 gecoöpteerde –, voorgedragen door de landelijk erkende jeugdorganisaties. Op 23 november 2002 vond op het congres 'Klets ! 2002' de verkiezing plaats van de onafhankelijke leden van de algemene vergadering van de Vlaamse Jeugdraad. Alle Vlaamse jongeren konden zich na een publieke oproep vooraf kandidaat stellen voor deze verkiezingen. Tijdens het congres zelf kon iedereen die zich aanmeldde, deelnemen aan deze verkiezing. Na afloop van het congres werd de uitslag bekendgemaakt.

Nogal wat aanwezige jongeren hadden echter vragen bij de gevolgde procedure en betwijfelden zelfs of de verkiezing eerlijk was verlopen. De namen van de verkozen kandidaten werden bekendgemaakt op het einde van het congres, zonder dat daarbij enige toelichting werd gegeven over het

aantal geldig ingevulde stembiljetten, het aantal stemmen dat elke kandidaat behaalde, enzovoort. Vragen naar de exacte resultaten werden botweg afgewimpeld. Ook tijdens de telling van de stembiljetten zelf was geen enkele controle door kandidaten of hun getuigen mogelijk of toegelaten. Nochtans zijn het meedelen van de volledige en juiste uitslag en het toelaten van controle door getuigen principes die bij elke vrije en eerlijke verkiezing essentieel zijn.

Daarnaast kan men zich ook meer algemeen vragen stellen bij de geldigheid van de actuele samenstelling van de Vlaamse Jeugdraad. Artikel 3 van het cultuurpactdecreet en de cultuurpactwet bepaalt immers in paragraaf 1 : 'De overheidsinstanties moeten de gebruikers en alle ideologische en filosofische strekkingen betrekken bij de voorbereiding en de uitvoering van het cultuurbeleid, overeenkomstig de modaliteiten van dit decreet' – of deze wet – 'en op voorwaarde dat zij de principes en de regels van de democratie aanvaarden en naleven'. En in paragraaf 2 wordt het volgende gestipuleerd : 'Het begrip filosofische en ideologische strekking steunt op een levensbeschouwelijke opvatting of op een maatschappijvisie. De vertegenwoordiging van de strekkingen steunt op hun aanwezigheid in de vertegenwoordigde vergadering van de overeenstemmende overheid'.

De huidige procedure van samenstelling van de algemene vergadering van de Vlaamse Jeugdraad garandeert allerminst dat elke filosofische en ideologische strekking vertegenwoordigd is in deze raad. Meer concreet is in de huidige situatie de Vlaams-nationalistische maatschappijvisie niet vertegenwoordigd in de Vlaamse Jeugdraad.

Mijnheer de minister, waarborgen de huidige verkiezingsprocedures op voldoende wijze een eerlijke en vrije verkiezing van de Vlaamse Jeugdraad ? Erkent u dat deze procedures in conflict komen met de cultuurpactwetgeving ? Zult u de nodige

Van den Eynde

stappen ondernemen om de kiesprocedure van de Vlaamse Jeugdraad aan te passen ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, met het decreet van 29 maart 2002 werden de werking en samenstelling van de Vlaamse Jeugdraad voor de Vlaamse Gemeenschap verruimd en versterkt. De Vlaamse Jeugdraad was reeds bevoegd voor de advisering van de Vlaamse overheid inzake alle aangelegenheden die jeugd betreffen, maar de samenstelling ervan was bijna uitsluitend beperkt tot vertegenwoordigers van het erkende landelijk georganiseerde jeugdwerk. Aan dit legitimiteitsprobleem werd door het nieuwe decreet verholpen. Bepaald werd dat nog voor maximaal 60 procent leden konden worden opgenomen die voorgedragen werden door de erkende landelijk georganiseerde jeugdverenigingen. Zo werd er ruimte gecreëerd voor de opname van deskundigen of actoren uit diverse andere sectoren, waaronder onderwijs, welzijn, gezondheidszorg, enzovoort. Bovendien wordt bepaald dat minstens een derde van de leden jonger is dan 25 jaar bij aanvang van hun mandaat en ten hoogste twee derde personen zijn van hetzelfde geslacht.

Bovendien werd bepaald dat de nieuwe Vlaamse Jeugdraad de nodige inspraak- en participatieprocessen op gang kan brengen. Precies dit laatste is essentieel om als spreekbuis van de kinderen en jongeren te functioneren. De adviezen van de Vlaamse Jeugdraad zullen immers aan impact winnen wanneer zij gedragen zijn door de jeugd zelf. Om een en ander mogelijk te maken kreeg de jeugdraad rechtspersoonlijkheid en een budget dat aangepast is aan zijn opdracht.

Alvorens de verkiezingsprocedure toe te lichten, wil ik nog even op het onderscheid wijzen tussen het lidmaatschap van de Vlaamse Jeugdraad en het lidmaatschap van de algemene vergadering van de Vlaamse Jeugdraad.

Alle inwoners van Vlaanderen en alle jeugdwerkorganisaties die erkend zijn op basis van het decreet op het Vlaams jeugdbeleid kunnen gratis en zonder enige beperking lid worden van de Vlaamse Jeugdraad. Ze moeten enkel bereid zijn het charter van de Vlaamse Jeugdraad te ondertekenen. Dit charter luidt als volgt : 'Ik onderschrijf de regels van de democratie, het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens en het Internationaal Ver-

drag van de Rechten van het Kind. Ik streef naar een betere samenleving en vind het daarom belangrijk dat de stem van jonge mensen actief gehoord en meegenomen wordt in het beleid'. Zoals u kunt horen, wordt dit charter op een humanistische manier ingevuld.

Alle leden van de Vlaamse Jeugdraad kunnen deelnemen aan de verkiezingen voor de algemene vergadering van de Vlaamse Jeugdraad. In oktober 2002 heeft de Vlaamse regering voorgeschreven hoe deze verkiezingen moeten verlopen. De verkiezingen zijn doorgegaan op 23 november 2002, tijdens een congres dat de Vlaamse Jeugdraad in Antwerpen heeft georganiseerd. De titel was : 'Klets !', het congres van de Vlaamse Jeugdraad.

De Vlaamse Jeugdraad heeft gebruikgemaakt van verschillende kanalen, waaronder een persconferentie, een nieuwsbrief voor de leden, een brief voor alle Vlaamse scholen en gemeentelijke jeugddiensten en een duidelijke aanwezigheid op publieke evenementen, om met de Vlaamse jeugd te communiceren over de mogelijkheid om lid van de Vlaamse Jeugdraad te worden, wat een stem tijdens de geplande verkiezingen opleverde, en over de mogelijkheid om een kandidatuurstelling voor die verkiezingen in te dienen.

Ten behoeve van de kandidaten is een profiel opgesteld. Alle geïnteresseerden zijn uitgenodigd voor een gesprek met een stafmedewerker van de Vlaamse Jeugdraad. Tijdens dit gesprek zijn alle geïnteresseerden uitgebreid geïnformeerd over de verkiezingsprocedure, over de verwachtingen ten aanzien van de leden van de algemene vergadering en over het takenpakket van de algemene vergadering.

Elke kandidaat heeft de mogelijkheid gekregen zich voor te stellen en zijn motivatie op papier te zetten. Deze voorstelling, inclusief de motivatie, is aan alle stemgerechtigde leden bezorgd. Alle leden van de Vlaamse Jeugdraad en alle erkende organisaties voor landelijk jeugdwerk hebben deze voorstelling, bestaande uit een motivatie en een curriculum vitae, ontvangen.

Op de lijst van het landelijk jeugdwerk bevonden zich negentien effectieve kandidaten. Een van deze kandidaten heeft zich in de loop van de procedure teruggetrokken. Op de lijst van de individuele kandidaten bevonden zich zestien effectieve kandidaten. Vijf kandidaturen zijn geweigerd, vier omdat ze laattijdig waren ingediend en één omdat de kandidaat in kwestie een gemeentelijk politiek mandaat had opgenomen.

Van Grembergen

De kiescommissie, bestaande uit vijf stemgerechtigde leden en een niet-stemgerechtigd secretaris, was verantwoordelijk voor het goede verloop van de verkiezingen. De kiescommissie is op 6 november 2002 door de algemene vergadering van de Vlaamse Jeugdraad aangesteld. Ter voorbereiding van de verkiezingen heeft de kiescommissie een drietal keren vergaderd.

Op 23 november 2002 heeft de kiescommissie de stemmen verzameld en geteld. Hierop zijn de namen van de verkozenen bekendgemaakt. Voor de lijst van het landelijk jeugdwerk hebben zeventien kiezers 137 stemmen uitgebracht. Aan de verkiezing van de onafhankelijke kandidaten mocht elk aanwezig lid van de Vlaamse Jeugdraad deelnemen. Mensen mochten zich tijdens het congres overigens nog als lid laten inschrijven. Elk lid mocht maximaal tien stemmen uitbrengen. Voor deze lijst hebben 271 kiezers 1.188 stemmen uitgebracht. Niemand heeft ongeldig gestemd. Tijdens het congres zijn tevens twee leden van de algemene vergadering gecoöpteerd, namelijk de heer Vandeputte namens de VSK en de heer Roos namens de VVS.

Mevrouw Van den Eynde vraagt zich af of deze verkiezingsprocedure niet in strijd is met de cultuurpactwetgeving. Ze heeft in dit verband de eerste en de tweede paragraaf van artikel 3 van de cultuurpactwetgeving geciteerd. Deze wetgeving is in het leven geroepen om de bescherming van de gebruikers en van de ideologische en de filosofische minderheden te waarborgen. Dit betekent dat de overheidsinstanties alle ideologische en filosofische strekkingen bij de voorbereiding en bij de uitvoering van het cultuurbeleid moeten betrekken.

De werking van de Vlaamse Jeugdraad garandeert deze openheid ten aanzien van alle ideologische en filosofische strekkingen. Het is voor mij een uitgemakke zaak dat iedereen lid van de Vlaamse Jeugdraad kan worden. Dit lidmaatschap geeft iedereen het recht om zijn vertegenwoordigers in de algemene vergadering van de Vlaamse Jeugdraad te verkiezen.

Bovendien kunnen alle leden van de Vlaamse Jeugdraad aan de congressen van de Vlaamse Jeugdraad participeren. Tijdens die congressen kunnen ze hun stem laten horen. Volgens de bepalingen van het decreet op het Vlaams jeugdbeleid moet de Vlaamse Jeugdraad minstens om de 2 jaar een dergelijk congres organiseren. Elk congres moet in ruime mate bij de jeugd worden aangekon-

digd. Op elk congres moeten de werkzaamheden van de voorbije werkingsperiode en de krachtlijnen voor de komende werkingsperiode worden besproken.

Het decreet op het Vlaams jeugdbeleid stelt tevens dat de Vlaamse Jeugdraad in nauw overleg met en door middel van de nodige afstemming op de administratie en het steunpunt Jeugd de nodige inspraak- en participatieprocessen op gang moet brengen. De Vlaamse Jeugdraad moet overleg plegen met de gemeentelijke en de provinciale jeugdraden, alsook met de Jeugdraad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

De bijeenkomsten van de algemene vergadering van de Vlaamse Jeugdraad staan open voor iedereen. De adviezen van de Vlaamse Jeugdraad worden in een aantal commissies en werkgroepen voorbereid. Al de vergaderingen van deze organen zijn open. Alle geïnteresseerden zijn welkom.

De Vlaamse Jeugdraad is een belangrijke beleidspartner. Dit betekent evenwel niet dat de Vlaamse Jeugdraad het enige participatiekanaal is. In dit verband verwijs ik graag naar de manier waarop het decreet op het Vlaams jeugdbeleid tot stand is gekomen. Het verplichte advies van de Vlaamse Jeugdraad is toen gevraagd. De mening van de betrokkenen in het landelijk jeugdwerk en daarbuiten is tevens tijdens een aantal hoorzittingen gevraagd.

De aan de Vlaamse Jeugdraad voor advies overgemaakte teksten worden tevens op de website van de afdeling Jeugd en Sport gepubliceerd. Iedereen die dit wenst, kan hierop reageren. Deze mogelijkheid zal in de toekomst nog duidelijker worden aangegeven.

Ook in de toekomst zullen de gebruikers en alle ideologische en filosofische strekkingen bij het jeugdwerkbeleid worden betrokken. De vertegenwoordigers zullen evenwel steeds door middel van een democratische stemming worden aangeduid. Ik zal u de uitslagen van de verkiezingen bezorgen.

De voorzitter : Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben benieuwd naar de resultaten. Die werden niet bekendgemaakt op het congres en ik betreur dat. Er werden bovendien tegenstrijdige gegevens over verspreid.

Van den Eynde

Ik blijf bij mijn standpunt dat een aantal maatschappijvisies niet vertegenwoordigd is in de Vlaamse Jeugdraad. Ik heb daar vragen bij en zal die kwestie dan ook blijven opvolgen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Niki De Gryze tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de opera te Gent

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw De Gryze tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de opera te Gent.

Mevrouw De Gryze heeft het woord.

Mevrouw Niki De Gryze : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, via de Vrienden van de Lyrische Kunst, de VLK, vernam ik dat er moet worden bespaard op opera en dat die besparingen ten koste van de Vlaamse Opera-Gent zouden gaan.

Tot vorig seizoen was het aanbod in Gent vergelijkbaar met dat van Antwerpen. In Gent vonden 39 operavertoningen, 3 recitals en 5 concerten plaats. Daar waren 4 premières bij. In Antwerpen vonden 42 operavertoningen, 3 recitals en 5 concerten plaats. Ook daar waren 4 premières bij. De verhouding was dus 47/50.

In het huidige seizoen praten we voor Gent over 39 operavertoningen, 3 recitals en 6 concerten. Daar zijn 3 premières bij. In Antwerpen gaat het om 55 operavertoningen, 3 recitals en 6 concerten. Daar zijn in het totaal 6 premières bij. Gent krijgt dit seizoen dus een optreden meer en een première minder dan vorig seizoen. Antwerpen krijgt dit seizoen 16 optredens meer dan Gent en 2 premières meer dan vorig seizoen.

Ik denk dat de VLK zich terecht zorgen maken. Het lijkt alsof er in Gent wordt afgebouwd ten voordele van Antwerpen. Uiteindelijk betaalt Gent net zoals Antwerpen 90 miljoen frank. Dat is de-

cretaal bepaald. Het is sociaal onaanvaardbaar dat mensen uit Gent naar Antwerpen zouden moeten gaan. Wat is de bedoeling van deze situatie en wat zijn de toekomstplannen ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, het verschil in aantal operavoorstellingen tussen Antwerpen en Gent is groter dan normaal omwille van de jongerenproductie 'Achilleus', die tijdens dit seizoen om technische redenen alleen maar in Antwerpen wordt gespeeld. Volgend seizoen komt die productie ook naar Gent.

De Gentse vertegenwoordigers in de raad van bestuur zijn het al geruime tijd eens over het feit dat er in de Gentse Opera met die prachtige balzalen meer plaats moet worden gemaakt voor receptieve muziek- en dansvoorstellingen. Dat gebeurt ondertussen met groot succes. Dat betekent dat de Gentse scène minder wordt bezet door repetities en dat er iets meer operaproducties in Antwerpen in première gaan. Ook daarover is de raad van bestuur het eens.

Dit alles betekent niet dat er opera's zijn die niet meer in Gent worden gespeeld. Alle operaproducties die in Antwerpen worden opgevoerd, worden ook in Gent gespeeld en er is dus geen reden tot doemdenken. We hebben geen plannen om de Gentse opera stilaan te laten uitdoven. Gent krijgt er immers een waaier aan interessante muziek-, dans- en muziektheaterproducties bij. Die komen niet aan bod in Antwerpen.

De operadirectie liet me een aantal zaken weten. Zo is de beslissing van de raad van bestuur om meer voorstellingen te laten plaatsvinden ingegeven door de wil om de eigen inkomsten te maximaliseren. Uit alle cijfers blijkt immers dat de vraag naar operatickets in Antwerpen een stuk groter is dan in Gent. Dat is niet verwonderlijk gezien de grootte van de stad Antwerpen en haar hinterland. De vraag naar het gebruik van de opera-infrastructuur door organisaties als Vooruit en Transparant is bovendien groter in Gent dan in Antwerpen. In maart 2003 zullen in Antwerpen acht voorstellingen plaatsvinden van 'Achilleus', de nieuwe opera van Wim Henderickx op muziek van Imme Dros.

We zijn niet van plan de operavoorstellingen in Gent af te bouwen. De sector moet zelf ook na-

Van Grembergen

gaan hoe via goed bestuur en goed beleid bepaalde inkomsten kunnen worden gegarandeerd.

De voorzitter : Mevrouw De Gryze heeft het woord.

Mevrouw Niki De Gryze : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben enigszins gerustgesteld omdat 'Achilleus' volgend jaar ook in Gent zal worden opgevoerd. De VLK vrezen echter dat de Vlaamse Opera-Gent een louter receptief theater zal worden. Bovendien hebben ze berekend dat er in Gent proportioneel meer operabezoekers zijn dan in Antwerpen. Ik weet dus niet of Antwerpen zo veel bezoekers zal aantrekken nu er meer voorstellingen plaatsvinden. Waarschijnlijk zullen mensen uit Gent toch de trein moeten nemen naar Antwerpen om daar naar een voorstelling te gaan.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Zowel Antwerpen als Gent heeft een traditionele opera. Het Antwerpse operapubliek heeft andere voorkeuren dan het Gentse publiek. De beide operagebouwen moeten hun functie kunnen behouden. De verplaatsing die mensen eventueel moeten maken vanuit Antwerpen naar Gent of omgekeerd om een gewaardeerde opera bij te wonen, is geen sociale achteruitstelling.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken en tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de problematiek van de kampeerterreinen en kamphuizen voor jeugdbewegingen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van den Eynde tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken en tot de heer Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de problema-

tiek van de kampeerterreinen en kamphuizen voor jeugdbewegingen.

Minister Van Grembergen antwoordt tevens in naam van minister Landuyt.

Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, gedurende meer dan 15 jaar heb ik mij wekelijks als leider in een jeugdbeweging ingezet om kinderen een aangename, ontspannende en leerrijke opvoeding te geven in spelverband. Ik ben dus erg begaan met de problemen van de jeugd.

Elke week opnieuw voorbereidingen treffen om een aangename jeugdbewegingsdag of -namiddag te bezorgen vraagt echter een enorme organisatie. Zoals bij de meeste jeugdbewegingen werden er ook meermaals weekends georganiseerd, en jaarlijks in de zomervakantie een groot zomerkamp. Dit laatste vraagt van de leiding een nog grotere inspanning en voorbereiding. Geschikte kampeerplaatsen voor jongerengroepen vinden, voor een weekend of voor een zomerkamp, blijkt almaar meer een moeilijke opdracht te worden. Hoe komt dit en waarom is het niet altijd even evident ?

Zo'n 10 jaar geleden was er nog veel landbouwgrond in Vlaanderen. Boeren waren heel kindvriendelijk en lieten, mits betaling van een vergoeding, graag jongeren tijdens de zomervakantie hun kamp houden op een weiland dat op dat moment niet in gebruik was. Soms werden de dieren zelfs tijdelijk van weide verhuisd. We weten dat de hygiëne op het kampterrein wel eens aan kwaliteit moest inboeten, maar dat hoorde gewoon bij een zomerkamp. Vandaag worden we in Vlaanderen steeds meer met een tekort aan weilanden geconfronteerd, omdat vele landbouwgronden inmiddels zijn ingevuld door industriegebieden of woonwijken, zodat het aanbod schaarser is geworden. Bovendien zijn ook verschillende terreinen zonevreemd geworden. Dit is een probleem van ruimtelijke ordening.

Een kampeerplaats moet bovendien aan een aantal voorwaarden voldoen, het moet bijvoorbeeld nutsvoorzieningen bevatten. Er moeten ook hygiënische maatregelen in acht worden genomen, zoals een minimum aantal toiletten per kampeeders. De bepalingen inzake hygiëne zijn de laatste jaren veel strenger geworden, zodat vele eigenaars van kampeerterreinen of kampeerhuizen een keuze moesten maken tussen investeren en de verhuuractiviteiten stopzetten, waardoor het aanbod van kam-

Van den Eynde

peerhuizen in Vlaanderen de laatste jaren een forse daling kent.

Jeugdbewegingen moeten almaar vroeger reserveren voor de organisatie van hun weekend door een tekort aan aanbod. Een nieuw initiatief dreigt nu de doodslag te betekenen voor de verhuur van een aantal kampeerhuizen. Momenteel wordt door de minister van Toerisme een ontwerpdecreet 'toerisme voor allen' voorgelegd, waarvan wij allen een exemplaar hebben ontvangen. Dit ontwerpdecreet zou er immers toe kunnen leiden dat meerdere kampeercentra in Vlaanderen hun activiteiten zullen moeten stopzetten.

Mijnheer de minister, mijn vragen komen voort uit een bezorgdheid voor onze jongeren die recht hebben op een jeugdbewegingsleven in al zijn facetten. Bent u op de hoogte van de problematische vermindering van het aantal kampeerplaatsen en kampeerhuizen in Vlaanderen, en het gebrek aan degelijke, betaalbare kamphuizen? Op welke manier meent u de boeren in Vlaanderen te kunnen stimuleren om weilanden ter beschikking te stellen van de jeugdbewegingen voor hun zomerkampen? Dat is een moeilijke kwestie. Ik zou deze vraag ook aan de minister van Leefmilieu moeten stellen. Boeren die hun weiden ter beschikking stellen van de jeugdbewegingen, kunnen mogelijks hun subsidies verliezen. Daarom zijn ze niet altijd bereid dat te doen.

Mijnheer de minister, wat zullen de effecten zijn van het decreet 'toerisme voor allen' op de kampeerterreinen en kampeerhuizen? Heeft het departement Toerisme overleg gepleegd met uw diensten over de kampeerhuizen voor jeugdbewegingen? Zult u initiatieven nemen die jongeren toelaten hun weekends en kampen te blijven organiseren? Nu worden jeugdbewegingen verplicht om jaarlijks naar dezelfde kampeerplaats te gaan omdat ze zo schaars zijn.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik heb zelf de beste herinneringen aan kamperen in een bedauwde weide.

In de media trok de Vlaamse Jeugdraad aan de alarmbel. De jeugdraad vreesde dat het ontwerp van decreet 'toerisme voor allen' ervoor zou zorgen dat nog meer jeugdverblijfcentra hun deuren moeten sluiten. De vragen van de sector gingen

over verblijfcentra en niet over kampeerweiden. Het staat de landbouwers nog steeds vrij hun weiden ter beschikking te stellen van jeugdverenigingen die er willen kamperen. Ze vallen onder de uitzondering van het kampeerdecreet en zijn dus vrijgesteld van de nuts-, hygiëne- en brandveiligheidsnormen die aan de toeristische kampeerplaatsen worden opgelegd. Het decreet 'toerisme voor allen' verandert niets aan deze vrijstelling. Dat betekent dus dat jeugdbewegingen nog steeds in een weide mogen kamperen en er een hudo bouwen, maar dan wel onder een aantal voorwaarden. Zo mag het bronwater dat zich in de buurt bevindt en waaraan de jongeren zich willen laven, niet worden besmet.

Als minister van Jeugd ben ik zeker op de hoogte van de dalende cijfers, aangezien de cijfers waarop de Jeugdraad zich baseert, uit het kampeerrepertorium komen. Dit repertorium wordt uitgegeven door mijn administratie, afdeling Jeugd en Sport. We hebben op dit moment evenwel geen zicht op de veranderingen aan de vraagzijde. We vermoeden dat er een stijgende tendens is naar kamperen in het buitenland. We hebben ook geen impact op het aanbod in Wallonië.

Toen ik vroeger bij de jeugdbeweging was, ging het er allemaal anders aan toe. Als men in Oost-Vlaanderen woonde, ging men op kamp naar de Kempen en als men in de Kempen woonde ging men naar de Rode Berg in West-Vlaanderen. Er werd dus meestal gekampeerd in Vlaanderen, slechts uitzonderlijk ging men naar Wallonië. Momenteel is die situatie veranderd. Men gaat veel meer kamperen in de Ardennen en enkel voor de korte kampeerperiodes blijft men eventueel nog in Vlaanderen. Het grote zomerkamp wordt dus meestal niet meer in Vlaanderen georganiseerd. Daarover hebben we echter geen cijfers.

Mijn medewerkers volgden de werkzaamheden over de totstandkoming van het decreet 'toerisme voor allen' op. In het eerste Vlaams jeugdwerkbeleidsplan, dat door de Vlaamse regering werd goedgekeurd op 15 december 2001, werd namelijk als doel gesteld dat er een afstemming zou plaatsvinden tussen het sociaal-toeristisch beleid van de Vlaamse Gemeenschap en het beleid inzake landelijk jeugdwerk en jeugdverblijfinfrastructuur. Er werd gepland dat het decreet op de jeugdverblijfcentra zou worden aangepast, want daar gingen nog weinig impulsen vanuit. Het nieuwe decreet bevindt zich nu in de ontwerpfasen. De jeugdraad bracht reeds zijn advies uit. Het ontwerp werd aangepast op basis van de adviezen en zal eerstdaags

Van Grembergen

worden ingediend bij de Vlaamse regering en daarna bij het parlement.

Over beide decreten was er geregeld overleg tussen mijn medewerkers en medewerkers van het kabinet-Landuyt. Dat mondde uit in een overeenkomst om in het onderdeel 'jeugdwerk- jeugdtoerisme' bijzondere aandacht te besteden aan capaciteit en diversiteit, het streven naar basiskwaliteit, een ondersteuningsbeleid aangepast aan alle soorten van initiatiefnemers, een complementair beleid en een permanente overlegstructuur. Beide ontwerpteksten van decreten werden geregeld naast elkaar gelegd om tot een goede afstemming te komen. De afspraak werd gemaakt dat zowel mijn medewerkers als mensen uit de jeugdwerksector zouden worden betrokken bij de totstandkoming van de uitvoeringsbesluiten van het decreet 'toerisme voor allen'. Dit is niet onbelangrijk aangezien de criteria tot vergunning van de jeugdverblijfcentra zullen worden geregeld in het uitvoeringsbesluit.

U vroeg ook in welke ondersteuning de ontwerp-tekst voorziet voor de jeugdverblijfcentra, onder voorbehoud natuurlijk van goedkeuring door regering en parlement. Ten eerste is er indirecte ondersteuning van de jeugdverblijfcentra aan de hand van ondersteuningsstructuren. Eigenaars en uitbaters van jeugdtoeristische infrastructuur hebben een grote behoefte aan informatie, advies en begeleiding op uiteenlopende vlakken. Ook belangenverdediging en promotie van het aanbod horen daarbij. Samen staan ze immers sterker en bereiken ze een ruimer potentieel. In het verleden werd een groot deel van deze taken vervuld door de zogenoemde jeugdtoeristische koepels die ook een vertegenwoordigingsfunctie hadden bij Toerisme Vlaanderen. Dit laatste wekte wel enige wrevel op bij individuele eigenaars die de infrastructurele ondersteuning meestal aan zich zagen voorbijgaan. Daarom moeten er ondersteuningsstructuren komen die niet verkoepeld en verzuild zijn en zich ten dienste stellen van alle uitbaters en eigenaars van dergelijke accommodaties.

Momenteel bestaan er reeds dergelijke structuren, tot op heden erkend en gesubsidieerd als landelijk georganiseerd jeugdwerk. Deze structuren kunnen zich echter niet meer volledig inpassen in de nieuwe structuur van het decreet op het Vlaams jeugd-beleid. In de ontwerp-tekst van het decreet wordt nu een plaats voorzien voor beide verenigingen met de expliciete opdracht om de ondersteuning van de verblijfcentra verder uit te bouwen.

Belangrijker nog dan de indirecte ondersteuning is de financiële ondersteuning voor de verblijfcentra. Afhankelijk van het type centrum bepalen wij nu in de ontwerp-tekst dat jeugdverblijfcentra onder bepaalde voorwaarden een basistoelage krijgen, al dan niet aangevuld met een werkings- en personeelssubsidie. In de huidige ontwerp-tekst staan specifieke subsidievoorwaarden die het jeugdwerk ten goede komen. Bij de nieuwe voorwaarden zullen vooral de jeugdwerkgerichtheid en jeugdvriendelijkheid van de centra worden vooropgesteld. Zo moet men een bepaalde periode open zijn voor de jeugdverenigingen en ook een minimumaantal aan jeugdige overnachters bereiken. Daarnaast moeten er speciale tarieven komen voor het jeugdwerk en krijgt dat voorrang bij het boeken voor de vakantieperiodes. Elk centrum moet ernaar streven een zo groot mogelijke variatie aan jeugdwerkverenigingen te ontvangen. Er zal een minimum worden opgelegd om een erkenning te behalen en te bestendigen. Bedoeling is om protectionistische maatregelen ten aanzien van eigen groepen te vermijden.

Het ontwerp van decreet 'toerisme voor allen' voorziet in rechtstreekse subsidiëring voor de exploitatie van verblijven die meedoen aan sociaal toerisme, rechtstreekse steun voor de vakantie van personen die in armoede leven en financiële steun aan de ondersteuningspunten. Dit ontwerp van decreet draagt dus bij aan de betaalbaarheid van vakanties voor hen die het moeilijk hebben om op vakantie te kunnen gaan, zoals armen en gehandicapten. Dit geldt zowel voor jongeren als voor volwassenen. Wat betreft de subsidiëring van nieuwbouw en verbeteringswerken geeft het decreet absolute prioriteit aan de jeugd, aangezien op dat vlak een inhaalbeweging moet worden gedaan. Het ontwerp van decreet biedt ook garanties voor de gelijkheid. Aan de subsidie van verblijven zullen basishoudende normen worden gekoppeld, onder meer inzake hygiëne en brandveiligheid.

Onder logiesverstrekking wordt begrepen elke toeristische handelsexploitatie die met daartoe uitgeruste kamers logies verstrekt en verhuurt voor de minimumduur van één nacht en ten minste over vier kamers en/of accommodaties voor ten minste tien personen beschikt. Verblijven, ook jeugdverblijven, die aan bovenstaande definitie beantwoorden zijn in principe vergunningsplichtig en dus onderworpen aan de aan logiesverstrekkende bedrijven opgelegde exploitatievoorwaarden. Krachtens het exploitatiebesluit betreffende logiesverstrekkende bedrijven zijn de jeugdhuizen en centra die door Toerisme Vlaanderen erkend zijn, hiervan vrijgesteld.

Van Grembergen

Jeugdverblijven die nu onder het toepassingsgebied van de logiesverstrekkende bedrijven vallen en in dat kader vergunningsplichtig zijn, zullen in de toekomst hiervan worden vrijgesteld wanneer ze een vergunning bekomen in het kader van 'toerisme voor allen'. Deze sociaal-toeristische verblijven moet dan wel voldoen aan de basiskwaliteitsnormen, basishygiënormen en brandveiligheidsnormen die de Vlaamse regering in overleg met de sector zal vastleggen. In het verleden konden enkel huizen die erkend werden door toeristische koepels een infrastructuursubsidie krijgen. Het ontwerp van decreet wijzigt deze situatie. Ieder jeugdverblijf kan nu infrastructuursubsidies krijgen. De complementariteit met het toerismedecreet is dat dit de infrastructuur betoelaagt terwijl het jeugddecreeet zal voorzien in een werkingstoelage.

Over het decreet jeugdverblijfcentra is er zeker overlegd met de sector. Het ontwerp van decreet werd tweemaal voorgelegd aan de Vlaamse Jeugd-raad : een eerste maal bij de eerste aanzet van het decreet en een tweede maal bij de verdere ontwerpfasen. Overleg gebeurde ook via het platform jeugdtoerisme van het steunpunt Jeugd en er was overleg met medewerkers van het steunpunt.

Naar aanleiding van het ontwerp van decreet 'toerisme voor allen' werd er overleg gepleegd met vertegenwoordigers van de jeugdsector en de aanbieders van jeugdverblijfcentra. Het kabinet en Toerisme Vlaanderen zijn vertegenwoordigd in het overlegplatform jeugdtoerisme. De sector zal verder betrokken worden bij de bepaling van de uitvoeringsbesluiten die uiteindelijk de echte kwaliteitscriteria zullen vastleggen.

De voorzitter : Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Wat betreft de jeugthuizen zullen we het decreet 'toerisme voor allen' goed in de gaten houden. Ik ben blij dat u de belangen van de jeugd daarin zult verdedigen. Om met tenten op kamp te kunnen gaan, blijf ik toch met een aantal vragen zitten. Er doen zich de laatste jaren problemen voor met de pijpen die in de grond worden gestopt voor de watervoorziening. De watermaatschappijen vragen daarvoor enorme bedragen. Mijnheer de minister, kunt u daar eens navraag over doen ? Klopt het ook dat landbouwers subsidies verliezen als ze een terrein ter beschikking stellen en daar in ruil een bedrag voor krijgen ? Er doen zich ook problemen voor

met de hudo. De jeugdbewegingen worden bijna verplicht om toiletcabines te huren. De boer zit anders met een teveel aan mest en mag die niet zomaar over de weide uitstrooien. Er zijn dus nog een aantal concrete problemen waar de nodige aandacht aan moet worden besteed. Ik zal daarover ook vragen stellen aan de minister van Leefmilieu.

De voorzitter : Mevrouw Gardeyn heeft het woord.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever : Mijnheer de voorzitter, ik voel me aangesproken als landbouwer. De boeren hebben angst om hun terreinen ter beschikking te stellen en dat komt niet alleen door die vergoeding en dat beetje mest. Er is enorm veel reglementering en er worden voor heel wat zaken luchtfoto's genomen. Men gebruikt en misbruikt de situatie. De rechtsonzekerheid en de angst leiden ertoe dat boeren de terreinen niet meer ter beschikking stellen omdat ze zeker geen fout willen maken. De wil is er nochtans nog.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het uittekenen van beleidslijnen voor de volkscultuursector naar aanleiding van het project Alpha door het Vlaams Centrum voor de Volkscultuur

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Gardeyn tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het uittekenen van beleidslijnen voor de volkscultuursector naar aanleiding van het project Alpha door het Vlaams Centrum voor de Volkscultuur.

Mevrouw Gardeyn heeft het woord.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, onlangs heeft het Vlaams Centrum voor de Volkscultuur met het project Alpha de volkscultuursector in kaart gebracht. Uit het onderzoek blijkt dat volkscultuur, ondanks het wat stoffige imago, een springlevende sector is : meer dan 1.500 verenigingen met 166.000 leden inventariseren oude ambachten, beheren heemkundige musea, voeden documentatie-

Gardeyn-Debever

centra, richten historische stoeten in, doen aan lokale archeologie of zijn op nog zoveel andere manieren bezig met de studie of beleving van de volkscultuur.

Het onderzoek toont niet alleen een erg gevarieerd landschap, maar schetst ook het protiel van de leden van deze verenigingen. Deze blijken voornamelijk 55-plussers te zijn. De onderzoekers vinden dat veeleer een voor- dan een nadeel. Zij beschouwen senioren immers als geknipte behoeders van het erfgoed, die nog meer zouden moeten worden gestimuleerd tot engagement in de volkscultuur- en erfgoedsector. Dit is slechts één conclusie uit het onderzoek. In haar geheel vormt project Alpha de basis voor de beleidslijnen die in de komende jaren zullen worden uitgetekend voor de volkscultuursector. Mijnheer de minister, in welke tijdschema voorziet u voor het uittekenen van die beleidslijnen? Op welke structurele wijze treedt u in overleg met deze heel diverse sector?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, als het over de timing gaat voor het uittekenen van de beleidslijnen, dan kan ik zeggen dat we daar al volop mee bezig zijn. Op de vraag naar overleg luidt het antwoord dat in eerste instantie momenteel wordt gepraat met het Vlaams Centrum voor Volkscultuur zelf. We onderhouden daar zeer goede contacten mee. Hoewel we elkaar niet wekelijks zien, ontmoeten we elkaar toch vrij veel.

Tot voor enkele jaren werd de sector van de volkscultuur inderdaad gezien door de Vlaamse overheid als een oubollige, stoffige bedoening. Financiële middelen waren er nauwelijks of niet. Regulering was er al evenmin. Een eerste stap in de goede richting was de goedkeuring van het decreet inzake de volkscultuur, in 1998. Dit voorzag in de oprichting van het Vlaams Centrum voor Volkscultuur, dat als steunpunt zou dienen voor de sector van de volkscultuur. Daarnaast konden enkele koepelverenigingen, waaronder Heemkunde Vlaanderen, de Federatie voor Volkskunde Vlaanderen, het Samenwerkingsverband Familiekunde en de SIWE, de koepelvereniging voor industriële archeologie, dankzij dit decreet op bescheiden financiële middelen rekenen. Ook enkele thematische organisaties, zoals de Academie voor Streekgebonden Gastronomie, kregen – nog bescheidener – middelen toegewezen.

Het VCV heeft zich heel snel ontpopt tot een zeer dynamisch centrum, dat aan wetenschappelijk onderzoek doet en nieuwe internationaal gelanceerde ideeën en inzichten over volkscultuur of alledaagse cultuur in Vlaanderen introduceert.

– *De heer Dany Vandenbossche treedt als voorzitter op.*

Op internationaal niveau praat het VCV intussen zelf ook een woordje mee, bijvoorbeeld tijdens de voorbereiding van de conventie die de Unesco momenteel voorbereidt inzake immaterieel erfgoed. Om u een idee te geven van de nieuwe paden die het VCV bewandelt : volkscultuur, zo oordeelt het centrum, vindt men niet alleen terug in de film 'De Vlasschaard', die men traditioneel in verband brengt met volkscultuur, maar net zo goed in een hedendaags stadssprookje als 'Le Fabuleux Destin d'Amélie Poulain'. Ook een tentoonstelling over hoe we vroeger en vandaag omgingen of omgaan met het ongeboren leven, is een uiting van volkscultuur. Onder meer via de koepelorganisaties treedt het centrum ook op als consulent voor de sector, en wordt gepoogd de professionalisering te doen toenemen.

Een tweede belangrijke stap in de goede richting was het erfgoedbeleid dat werd geïntroduceerd door mijn voorganger, de heer Anciaux. Hij stelde dat het niet alleen van belang was om materiële voorwerpen te beschermen en te restaureren, maar dat de verhalen die met zo'n voorwerp gepaard gaan, of de verhalen op zich die vroeger leefden in een samenleving, net zo belangrijk waren. Zo'n verhaal wordt overgeleverd van voorouder tot voorouder, en wij voegen er ons eigen verhaal aan toe. Als die redenering wordt gevolgd, dan worden mondelinge cultuur en volkscultuur belangrijke onderdelen van een erfgoedbeleid. In het verleden was men vooral gefascineerd door objecten en materialen, maar het levende verhaal, dat ook bestaat en wordt overgeleverd, ging de ondergang tegemoet. Nu hechten we daar ook veel belang aan. Deze evolutie is gelijklopend met die in de dialectologie. Momenteel worden daar ook het woordgebruik en de woordkeuze, de zinsvorming en de toon bestudeerd. Men zou kunnen zeggen dat de volkscultuur helemaal centraal staat in het erfgoedplaatje, maar er tegelijk toch ook een beetje buiten staat. Men kan niet elke vorm van volkscultuur of alledaagse cultuur in de erfgoedhoek situeren, omdat er ook nog zoiets bestaat als actuele dagelijkse cultuur.

Als Vlaamse overheid willen wij de vernieuwende koers die het VCV vaart, zo goed mogelijk onder-

Van Grembergen

steunen. Het Huis van Alijn in Gent is een schitterend voorbeeld van nieuw beleid dat de belangstelling van de publieke opinie en de hele gemeenschap wegdraagt. De meerwaarde van het vernieuwde erfgoedbeleid ligt in het feit dat wij de duizenden mensen die in heemkundige kringen of andere volksculturele organisaties actief zijn, in contact brengen met die nieuwe ideeën. We kunnen hen echter moeilijk allemaal aanspreken of elke heemkundige kring apart subsidiëren. Dat zou in tegenspraak zijn met de principes van het kern-takendebat. Heemkundige kringen moeten er vooral voor zorgen dat ze een plaats afdwingen in het cultuurbeleidsplan van de gemeenten. Het VCV wijst hen daar voortdurend op.

Wij bouwen voort op de conclusies en aanbevelingen van het project Alpha en hebben de volgende voorzieningen voor het jaar 2003 gepland. Het VCV krijgt extra medewerkers om te werken rond culturele diversiteit en volkscultuur. Uit het project Alpha bleek dat er op het vlak van dialectologie en mondelinge geschiedenis nog veel werk aan de winkel is. Wij investeren ook bijkomend in de koepelverenigingen, Heemkunde Vlaanderen, de SIWE, de Federatie voor Volkskunde en het Samenwerkingsverband Familiekunde. Ik weet dat het om bescheiden bedragen gaat.

Het erfgoeddecreet, dat ik binnenkort voor principiële goedkeuring aan de Vlaamse regering wil voorleggen, voorziet bovendien in ontwikkelingsgerichte projectsubsidies. Het staat ook open voor organisaties die vooral actief zijn op het vlak van de volkscultuur.

Ik besluit met de vaststelling dat wij de sector volkscultuur al lang niet meer als oubollig aanzien. Wij laten de sector niet aan zijn lot over. Veel bruggepensioneerden begeven zich op dat domein en verlenen er extra glans aan. Met de conclusies van project Alpha houden we wel degelijk rekening.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het klinkt veelbelovend. Mijn vraag was ingegeven door de bekommernis van de heer Valère Arickx, die tijdens zijn leven veel zorg besteed heeft aan heemkunde in West-Vlaanderen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de 'gelukkig allemaal anders'-campagne om jongeren tot meer tolerantie te bewegen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Keulen tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de 'gelukkig allemaal anders'-campagne om jongeren tot meer tolerantie te bewegen.

De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, to be or not to be is de vraag die mij overviel toen ik moest beslissen om hierover al dan niet een vraag te stellen. Men verwijt ons al snel een fatsoensrakker te zijn. Omzichtigheid is geboden als het over deze materie gaat. De 'gelukkig allemaal anders'-campagne wordt soms de scheldcampagne genoemd. De ondertoon is iemand uitschelden om dan nadien te zeggen dat wij hem eigenlijk wel graag zien. Ik heb de minister in de show van Bruno Wyndaele gehoord. Zelf vind ik de campagne grof en dom. Ik gebruik beide kwalificaties. Schelden om een boodschap over te brengen vind ik niet tegendraads creatief zijn. De redenering is provoceren om een reactie los te weken en zo in de leefwereld van jongeren binnen te treden. Men vergist zich. Het is al te gemakkelijk en doet mij denken aan moppen. De vettigste moppen zijn niet altijd de beste. Het tegendeel is waar.

– *De heer Jos Stassen, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Men had de campagne misschien beter door de jongeren zelf laten bedenken. Ik ben zelf 6 jaar schepen van Jeugd geweest. Het viel mij op dat jongeren originaliteit en spontaneïteit waarderen. Zij houden helemaal niet van mensen die alle mogelijke moeite doen om bij hun wereld te horen. Jonge mensen schatten meer dan wie ook, het gewone en het authentieke in deze wereld naar waarde. De campagnes worden meestal door mensen gemaakt die een generatie ouder zijn en op vestimentair vlak maar ook qua gedrag en taal absoluut bij de wereld van de jongeren trachten te horen. Dat brengt alleen afwijzing met zich mee. Zij gaan meestal een brug te ver en mispakken zich lelijk. De kostprijs van de campagne, 2 miljoen frank, was beter rechtstreeks naar de jongeren gegaan, naar degenen onder hen die het beste voorstel om meer

Keulen

respect in de samenleving te stimuleren, zouden indienen. Dat had kwalitatief heel ander werk opgeleverd. Jongerenorganisaties en jeugdhuisen zouden een veel beter product afleveren dan het onding dat nu voorligt.

Ik heb reeds in mijn inleiding gezegd dat ik mezelf niet beschouw als een fatsoensrakker. Ik vind enkel dat de overheid in haar communicatie een voorbeeldfunctie heeft, zeker op het vlak van stijl en taal. Ook daaraan moet een deel van het belastinggeld worden besteed.

Wat mij ook opvalt, is dat men vaak de overdrijving gebruikt als middel om een punt te maken. Dit is eigen aan de mens, maar toch stoort het mij omdat, eenmaal men het uitgesproken heeft, de overdrijving meestal overblijft, terwijl het punt zelf verloren gaat. Hier is het punt het promoten van respect. Dit is mijns inziens het hoogste goed waar niemand tegen gekant kan zijn. Toch blijf ik erbij dat het gebruikte instrument niet tegendraads creatief is, maar wel grof en dom waardoor het veeleer het tegenovergestelde als reactie zal bewerkstelligen.

Denk maar aan de woorden 'bleekscheet', 'strontzakske', 'scheve afwasniet', 'varkenssmoel', 'kalf', ja zelfs 'Limburger'. Dit laatste rechtvaardigt op zich al een zak subsidies wegens pijn en smarten.

Mijnheer de minister, ik wil u in dit verband een aantal vragen stellen, waarbij ik me tot u richt als lijdend voorwerp vermits ik me goed kan voorstellen dat u er zelf niet gelukkig mee bent.

Wie heeft dit concept bedacht ? Werd er gepeild naar de reacties bij de jongerendoelgroep ? Wie heeft uiteindelijk het fiat verleend voor dit concept ? Is er in een evaluatie achteraf voorzien om het effect te meten van de gewenste resultaten, met name meer respect in onze samenleving en in de wereld ?

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, dit is voor mij de gelegenheid om mijn eigen inschatting van die campagne te ventileren op een plaats waar zich daartoe de gelegenheid voordoet, dus niet alleen aan een cafétoog.

Bij de start van de campagne had ik het gevoel dat dit moest kunnen, vooral omdat het me deed denken aan een lied van Jan De Wilde, en dit zowel in tempo als – indien ik me niet vergis – in sommige lijnen in de melodie. Ik beschouw het als een echte persiflage op het lied van Jan De Wilde, wat ik trouwens een schitterend lied vind omdat hij er meesterlijk in slaagt zichzelf op het einde te relativiseren.

In het begin had ik er dus wat minder moeite mee, te meer omdat ikzelf kinderen heb die een leeftijd hebben bereikt waarop zij minder manipuleerbaar zijn door bepaalde boodschappen en reeds het onderscheid kunnen maken tussen vorm en inhoud.

Deze campagne is reeds het onderwerp geweest van discussies en beschouwingen op heel wat plaatsen. Ik werd daarbij vaak aangesproken door mensen met kinderen van 10 tot 12 jaar. Dit is precies de leeftijdsgroep die deze spot hoort en daarin plotseling een soort legitimering krijgt voor het gebruik van bepaalde woorden. Op dat moment wordt het misschien wat moeilijker om hen duidelijk te maken dat die spot een achterliggende boodschap inhoudt. De meeste van die woorden waren reeds bekend, maar toch voelden deze kinderen zich plotseling aangesproken door andere en nieuwe woorden die ze misschien wel ergens konden gebruiken. Een bepaalde leeftijdsgroep, op wie de campagne minder gericht is, behoudt dus enkel de scheldelementen. Dat is dan niet zo'n goed resultaat en dat heeft mijn aanvankelijke mening doen veranderen.

De meest principiële vraag die ik me nu stel, is of men van die campagne de boodschap wel zal begrijpen en onthouden. Of zal men enkel de campagne op zich onthouden ?

Ik herinner me nog goed een aantal reacties op de 'bla bla boem boem'-campagne, een item dat nog vaak bij voordrachten wordt gebruikt om andere zaken aan te duiden. Ook daarbij is het de campagne zelf die overleefd heeft, maar zeker niet de achterliggende boodschap.

Mijnheer de minister, was deze campagne wel nodig als de doelstelling toch niet bereikt wordt ? Ik vraag u bovendien ook ernstig rekening te houden met de kanttekeningen die ik terzake heb geformuleerd.

De voorzitter : De heer Vermeulen heeft het woord.

De heer Jo Vermeulen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik sluit me bij beide vorige sprekers aan.

Ook ik vroeg men net zoals de heer Keulen af of hierover wel een vraag gesteld moest worden, of een publieke discussie moest worden gevoerd. Toch ben ik blij dat de vraag werd gesteld, want dat laat ons toe daarover een kort gesprek te voeren.

En net zoals bij mevrouw Van Hecke deed een en ander mij aan het lied van Jan De Wilde denken. Toch denk ik niet dat we die vergelijking volledig mogen doortrekken. Dat was een lied over de braafste mens van de wereld die zich plotseling even liet gaan, om dat uiteindelijk zelf te relativeren. Dat is toch iets helemaal anders dan een uitnodiging tot schelden, met als uiteindelijke of onderliggende boodschap dat we voor elkaar respect moeten opbrengen.

Het probleem dat ik met deze campagne ervaar, is dat deze gezien wordt vanuit het gezichtspunt van de schelder, diegene die actief aan het schelden gaat en daartoe zelfs uitgenodigd wordt. Iemand die echter zelf de huid wordt volgescholden, zit in een totaal andere positie waardoor een en ander veel fragieler wordt. En wanneer er gescholden wordt, dan is er steeds iemand op wie gescholden wordt.

Iemand die ik goed ken, heeft het vorige week, tijdens de zogenaamde 'week van het schelden', eens uitgetest. Een krant heeft gedurende die week haar lezers uitgenodigd om publieke figuren de huid vol te schelden. Als reactie op de actieve campagne die deze krant rond dit thema heeft gevoerd, heeft hij geen schelddicht op een publieke figuur, maar op de krant zelf ingezonden. Hij wilde wel eens weten hoe de krant hiermee zou omgaan.

Aangezien het enkele bedenkingen bevat die ook op onze discussie slaan, zal ik het even voorlezen :

'Vermaledijde krant, hoe laag toch kunt gij vallen
Sensatie, drama is uw deel, uw zogenaamde ballen
Geen huis voor u is heilig, publiek is vogelvrij
Zo haalt gij alles neer wat groeit met brood en spelerei
Gij laat geen lezers dichten, maar richt een schandpaal op
Zoekt roddels en tomaten en smijt ze naar hun kop
Hoe laf toch deze houding met uw lezers' leed en lief
Gij wast uw krant in onschuld, maar laaft u aan hun gif

O, krant, ik hou het hoofs, voel weerstand om te schelden

Maar dat ik van die wedstrijd kots, dat wou ik u toch melden.'

In een commentaarstukje heeft de krant wat zuur op dit gedicht gereageerd. Het was voor de krant duidelijk niet zo prettig om zelf te worden uitgescholden. Het was voor diezelfde krant nochtans zeer gemakkelijk om haar lezers uit te nodigen om allerlei bekende mensen de huid vol te schelden. We mogen niet vergeten dat er twee gezichtspunten zijn, namelijk dat van de schelders en dat van de uitgescholdenen.

Mijn tweede bedenking is gebaseerd op de oorlogsretoriek die de voorbije weken her en der te horen was. Oorlog is uiteraard van alle tijden. Sommige mensen menen zelfs dat wie vrede wil, beter een oorlog voorbereidt. In deze context heb ik onlangs een zinnetje gelezen dat ook betrekking heeft op de discussie die we hier voeren. Iemand heeft het volgende gezegd : 'There is no way to peace. Peace is the way.' Mijns inziens kunnen we vrede in dit zinnetje door respect vervangen. Het citaat zou dan als volgt luiden : 'There is no way to respect. Respect is the way.' Enkel door op een respectvolle manier met mensen om te gaan, kan respect worden gerealiseerd. We zouden respect ook kunnen zien als een einddoel dat via allerlei wegen moet worden bereikt. In dat geval zouden we dit einddoel evenwel nooit bereiken. De kans is zelfs groot dat we ons einddoel onderweg uit het oog zouden verliezen.

Tot slot wil ik hier nog even benadrukken dat ik de bedenkingen en de bezorgdheid van de vorige sprekers deel.

De voorzitter : Mevrouw De Gryze heeft het woord.

Mevrouw Niki De Gryze : Mijnheer de voorzitter, ik zou me willen aansluiten bij de vragen van de vorige sprekers. We moeten dit respect op een andere manier realiseren. Ik vind de campagne destructief. Ze zet de wereld gewoon op zijn kop.

De voorzitter : De heer Camps heeft onlangs, in een van zijn mooiste zinnen, het volgende verklaard : 'Er zijn van die dagen dat ik mijn stukjes liever niet herlees'.

Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, ik wil mijn verantwoordelijkheid niet ontlo-

Van Grembergen

pen. Om alle ongerustheid en misverstanden uit de wereld te helpen, zal ik even de ontstaansgeschiedenis en het opzet van de campagne ‘gelukkig allemaal anders’ toelichten. Mevrouw Van Hecke heeft daarnet namelijk een essentiële vraag gesteld. Indien deze campagne haar doel niet bereikt, is het allemaal verloren moeite geweest. De vraag is natuurlijk of deze campagne haar doel bereikt.

Zoals iedereen weet, vindt deze campagne plaats in het kader van de week van de diversiteit. Deze week loopt van 8 tot 14 februari 2003. De week van de diversiteit is een gezamenlijk initiatief van minister Vanderpoorten, minister Vogels en mezelf om binnen het onderwijs en het verenigingsleven aandacht te vragen voor thema's als gendersituaties, holebi's, personen met een handicap, allochtonen en iedereen die anders is en om die reden wordt aangesproken of uitgescholden.

Onder leiding van het kabinet van minister Vanderpoorten is een stuurgroep samengesteld om deze week voor te bereiden. De stuurgroep bestond uit vertegenwoordigers van de verschillende onderwijsnetten, van de ouderverenigingen, van de onderwijsvakbonden, van de VSK, van de holebi-organisaties, van de verenigingen voor personen met een handicap, van de cultuursector, van het steunpunt Jeugd en van het steunpunt Socius. Het spreekt vanzelf dat hier ook een aantal mensen van de betrokken kabinetten en administraties bij betrokken waren.

Alle betrokken sectoren en actoren hebben de vraag gekregen om in het kader van deze week een resem activiteiten op poten te zetten. Het is nooit mijn bedoeling geweest om van hogerhand bepaalde activiteiten op te leggen. De participatiegedachte indachtig, heb ik het steunpunt Jeugd en het steunpunt Socius gevraagd om, in samenspraak met de vertegenwoordigers van de hen toevertrouwde sectoren, ideeën en projecten te ontwikkelen. Alle voorstellen zijn tijdens de vergaderingen van de stuurgroep toegelicht. Binnen de grenzen van de budgettaire mogelijkheden heb ik mij dan ook bereid verklaard om eventuele initiatieven te steunen.

Binnen het steunpunt Jeugd boog het platform Diversiteit zich over de uitdaging. Het platform Diversiteit is open samengesteld en telt onder zijn voortrekkers onder anderen vertegenwoordigers van Wel Jong Niet Hetero, van het steunpunt Allochtone Meisjes en Vrouwen en van diverse landelijke jeugdwerkinitiatieven. Het platform staat

garant voor een belangrijke mate van deskundigheid en betrokkenheid bij de doelgroep en bij gehandicapte, allochtone en holebi-jongeren.

Het platform besliste tamelijk vlug om een vervolg te breien aan de VIP-campagne die vorig jaar door de Vlaamse Jeugdraad werd opgezet en die toen ook al door de Vlaamse overheid werd ondersteund. VIP staat in dit geval voor Very Interesting People. Ik had daar geen problemen mee, integendeel zelfs.

De VIP-campagne werd via het Europees antiracismenetwerk door het European Monitoring Centre overgemaakt aan het Interdisciplinary Institute for Conflict and Violence Research of Bielefeld University als praktijkvoorbeeld van racismebestrijding. Tijdens informele gesprekken omschreven medewerkers van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding de VIP-campagne als de beste campagne sinds jaren voor verdraagzaamheid en tegen discriminatie. Dat toont de originaliteit en de creativiteit van de campagne aan.

De VIP-campagne werkte met emoticons die uitdrukkelijk verwezen naar nationaliteiten en geloofsovertuigingen. De emoticons sluiten perfect aan bij de leefwereld van kinderen en jongeren die ze in hun sms-, mail- en chatcommunicatie veelvuldig gebruiken.

Net zoals de Vlaamse Jeugdraad 2 jaar geleden, ging het steunpunt Jeugd voor de ontwikkeling van zijn campagne in de context van de week van de diversiteit in zee met het bureau Fé Soul van de groep Mercatron Communication. Door het platform Diversiteit en het bureau Fé Soul werd beslist om de draad van de oude campagne weer op te pikken en ze te verbreden naar alles wat voor kinderen en jongeren onder het woord diversiteit valt.

Uit panelgesprekken met kinderen van 6 tot 12 jaar bleek dat kinderen niet alleen de centrale thema's van de oude campagne maar ook heel wat uiterlijkheden of gedragsspecifieke houdingen onder de noemer diversiteit plaatsen. Als volwassene denk ik bij diversiteit niet aan het volledige gamma dat in de huidige campagne aan bod komt, maar uit gesprekken met kinderen is dus gebleken dat kinderen een andere invulling geven aan diversiteit dan volwassenen. Dat verklaart de woordkeuze op het stickerblad, die uitdrukkelijk naar deze kenmerken of houdingen verwijst.

De contrasterende positieve boodschap ‘Ik hou van jou.’ en het bijbehorende hartje doen eigenlijk

Van Grembergen

elke negatieve connotatie bij de woordkeuze teniet. Dat is althans de bedoeling. Het is daarom jammer dat de campagne in de media al vlug als een scheldcampagne is geduid, want niets is minder juist. Die manier van duiden is het risico dat aan deze campagne is verbonden.

De campagne wil echter alleen maar een boodschap van verdraagzaamheid, liefde en respect uitdragen. Kinderen en jongeren begrijpen de boodschap gelukkig wel positief als 'Plagen is liefde vragen.' De stickers zijn geen middel voor potentiële pesters, maar kunnen door kinderen en jongeren die worden gepest, echt als verweermiddel worden gebruikt.

Ook de tactische media-invulling werd bij kinderen getoetst. Vandaar de keuze om via Ketnet, TMF, het Boomerang-postkaartensysteem, een website, stickers, affiches en een campagnelied te werken. Voor het campagnelied werd Komil Foo aangesproken, omdat dit duo zowel bij jongeren als bij kinderen in de smaak valt.

De campagne werd herhaaldelijk en uitvoerig besproken op het platform Diversiteit van het steunpunt Jeugd. Op 12 december 2002 werd de campagne in aanwezigheid van vertegenwoordigers van het kabinet van minister Vanderpoorten getoetst op de stuurgroep van de week van de diversiteit. Tijdens twee vergaderingen op mijn kabinet, waarop ook de communicatiespecialisten van de administratie en het hoofd van de afdeling Jeugd en Sport aanwezig waren, werd de campagne gewikt, gewogen en goedgekeurd.

Op deze vergaderingen sneuvelden de meest aanstootgevende woorden. De woorden die het uiteindelijk wel hebben gehaald, durf ik hier trouwens een zeker linguïstische waarde meegeven. Echte scheldwoorden zijn het zeker niet. Het zijn overwegend eerder volkse aanduidingen van diverse en onmiddellijk aanwijsbare verschillen, waaraan ook dikwijls karaktereigenschappen kunnen worden gekoppeld. Ze zijn misschien niet altijd politiek correct, maar wel realistisch. Op de straat en op de speelplaats is iemand met een visuele handicap nog altijd een schele of een blinde. Ik betreur dat natuurlijk, maar het is wel zo. Ook in deze zijn kinderen en jongeren verre van een onbeschreven blad. Dit is geen beschuldiging, maar een nuchtere vaststelling. Was onze campagne een scheldcampagne geweest, dan zou bijvoorbeeld Ketnet zich zeker niet ingeschreven hebben in het project. Bij de stickervellen werden bovendien didactische spelletjes

ontwikkeld die leerkrachten of jeugdleiders kunnen downloaden van de website. Bewijs dat dit ook gebeurt, zijn de tientallen e-mails van jeugdleiders, jeugddiensten en leerkrachten die om bijkomende stickervellen vragen.

Vanzelfsprekend is er op het bureau Fé Soul, op het platform Diversiteit van het steunpunt en met de mensen van de administratie en mijn kabinet een evaluerende vergadering gepland. Ook wordt bijgehouden hoeveel keer de website wordt bezocht en hoeveel mails, postkaartjes en sms-berichten er in de rand van de campagne worden verstuurd naar het steunpunt Jeugd, Ketnet en TMF.

De campagne kost 60.000 euro. Hiermee worden onder meer 20.000 stickerbladen en affiches verspreid. Er worden ook 250.000 postkaarten in omloop gebracht. De campagne komt aan bod op Ketnet en TMF. Deze middelen zijn vrijgemaakt op het communicatiebudget.

In vergelijking met sommige andere campagnes draagt deze campagne ongetwijfeld heel wat extra kwaliteiten: er is in didactisch materiaal voorzien; kinderen, jongeren en hun zelforganisaties zijn betrokken bij de ontwikkeling ervan; er is een globale strategie en de campagne werd beleidsdomeinoverschrijdend getoetst.

Ik hoop bij u het voorbehoud ten aanzien van deze campagne te hebben weggenomen. Hoewel naar verluidt ook volwassenen zeer gecharmeerd zijn door de campagne en hoewel de campagne een vriendelijkere taal gebruikt dan wat doorgaans op straat wordt gebruikt, kan ik begrijpen dat ze voor sommige volwassenen stuitend of provocerend lijkt. De campagne is dan ook niet voor hen bedoeld. Al vrees ik dat, veeleer dan de verpakking, dikwijls ook de boodschap voorwerp van ergernis is.

De voorzitter : De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen : Mijnheer de minister, ik blijf erbij dat het hier gaat om een provocatie als middel om een doel te bereiken.

Zo dadelijk zult u toelichting geven bij het ontwerp van decreet betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Welnu, als u dat bij wijze van spreken in uw oud KSA-uniform zou doen, dan zullen we morgen in de media een heel ander verhaal te horen krijgen dan indien u dat gewoon 'sec' zou doen. Dan zit u vanavond misschien opnieuw bij Marc Uyterhoeven op de sofa, waarbij hij u nadrukkelijk zal vragen in KSA-uniform te komen.

Keulen

Dat is nu eenmaal de maatschappij waarin we leven, namelijk een maatschappij waarin alles vluchtig is en waarin de vorm primeert boven de inhoud. Alles is tegenwoordig moeilijk en technisch en als vergoelijking vraagt men zich dan af wie er tot slot nog in geïnteresseerd is.

Als men een bepaald instrument gebruikt, dan moet men weten dat daar reactie op komt. ‘Strontzak’ en ‘varkenssmoel’ om maar enkele voorbeelden te geven, zou ik echter niet als neutrale kwalificaties durven bestempelen. Ik begrijp wel dat alles relatief is, maar het doet me wel denken aan het feit dat wie met vuur speelt, finaal op de blaren kan terechtkomen.

Mijnheer de minister, u hebt zelf verwezen naar de hardheid van de kinderjaren. In dat verband heeft mevrouw Van Hecke mijns inziens een belangrijke nuance gemaakt. Iedereen weet immers dat kinderen hard voor elkaar kunnen zijn. U verwees in dit verband zelf naar de ‘schele’, maar iedereen kent ook het voorbeeld van de kinderen die gezegend waren met ros haar of met sproeten. Ik heb het dan nog niet eens over de manier waarop kinderen gekleed lopen en waarbij merkkledij een belangrijke rol blijkt te spelen.

Ik waardeer wel uw antwoord en het verheugt mij dat we dit gesprek op een serene manier hebben kunnen voeren. Ik denk trouwens niet dat hier iemand aanwezig is die aan fatsoensrakkerij wil doen. Zegt men echter niets, dan voelt men zich niet goed. Zegt men daarentegen wel is, dan is men bang te overdrijven in de andere richting. Ik hoop dat ik niemand met dat laatste gevoel heb opgezadeld.

Tot slot nog dit, had men aan de jongeren zelf gevraagd om dit te bedenken vanop een blanco blad papier, dan zou het resultaat mijns inziens veel beter, minder controversieel en doelgerichter zijn geweest.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Ik wens de laatste woorden van de heer Keulen toch even te nuanceren. Als ik de voorgeschiedenis hoor, kan ik concluderen dat u de zorgvuldigheidsvereiste in acht hebt genomen. Dat stel ik op prijs. Ik hoop dat u gelijk krijgt in het bereiken van de doelstellingen van de campagne die toch door een aantal mensen gedra-

gen worden. Toch heb ik daar mijn twijfels over. Ik denk namelijk dat nogal wat van die postkaarten aangeschaft zullen worden om die in een iets leuker circuit te laten circuleren. De ‘ik hou van jou’-boodschap zal, naar ik vrees, niet doordringen.

Ik waardeer dus uw antwoord omdat u de zorgvuldigheidsvereiste in acht hebt genomen. U hebt duidelijk een aantal mensen gecontacteerd en u hebt hen de campagne voorgelegd. Toch vrees ik dat de inschatting niet juist is geweest. Misschien moet u de volgende keer nog een paar andere mensen rond de tafel roepen.

Minister Paul Van Grembergen : Deze campagne had zeker niet de bedoeling mijn persoon in het brandpunt van de belangstelling te brengen. Wie mij kent, weet dat dit voor mij geen systematiek is. Iedereen trekt wat dat betreft zijn eigen schoentje aan. Dit is echter geen schoentje dat ik pas om in de belangstelling te komen.

Bovendien is deze campagne niet uit mijn hoofd ontsproten. Wie mij kent, weet dat ik op dat vlak een ander hoofd heb. Ik heb echter wel de verantwoordelijkheid genomen, een verantwoordelijkheid die ik wil dragen. Als ik concludeer mij te laten adviseren, dan ontloop ik de genomen conclusies niet. Toen men mij vroeg om deze campagne samen met andere collega’s voor te stellen, dan heb ik daartoe de verantwoordelijkheid opgenomen. En toen ik het liedje hoorde, dan dacht ik net zoals mevrouw Van Hecke in eerste instantie dat het om iets ‘happy’ ging, waarbij zich achteraf enige nuancering kan opdringen naargelang de mensen die men ontmoet heeft of naargelang de contacten die daaruit ontstaan.

Ik heb vernomen dat de jongeren, die de doelgroep van heel de campagne vormen, positief blijken te reageren. Ik weet natuurlijk niet hoeveel jongeren op deze campagne hebben gereageerd. Ik ken ook de mening niet van de jongeren die niet hebben gereageerd. Ik weet enkel dat de campagne bij jongeren blijkbaar niet negatief overkomt.

De campagne wordt voortgezet. De hoofdboodschap blijft dat we van alle mensen houden, hoe verschillend ze ook mogen zijn.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11.26 uur.*